

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

Skuggasundi 3, 101 Reykjavík
Sími: 545 8800. Bréfasími: 545 8051
Netfang: nel@nel.is
Tilv.: 22050002

Ákvörðun nr. 69/2022

Þann 24. nóvember 2022 kom nefnd um eftirlit með lögreglu saman til fundar og tók eftirfarandi ákvörðun nr. 69/2022.

Málsatvik

Nefnd um eftirlit með lögreglu barst erindi frá [REDACTED] þann 9. maí 2022. Í erindinu kemur fram að kvörtunin lúti að refsiverðu broti í starfi og ámælisverðri framkomu í garð barns af hálfu Lögreglustjórans á Suðurnesjum. Meðfylgjandi erindinu var formleg kvörtun til Lögreglustjórans á Suðurnesjum og annarra embætta vegna atviks sem átti sér stað þann [REDACTED] 2022.

Einnig var meðfylgjandi afrit af svari Lögreglustjórans á Suðurnesjum við kvörtun [REDACTED]

Forsendur nefndarinnar

1.

Nefnd um eftirlit með lögreglu starfar á grundvelli VII. kafla lögreglulaga nr. 90/1996, sbr. breytingar á þeim með lögum nr. 62/2016. Helstu verkefni nefndarinnar, sbr. 1. mgr. 35. gr. a í nefndum lögum, eru að taka við kærum á hendur starfsmanni lögreglu fyrir ætlað refsivert brot við framkvæmd starfa hans annars vegar og taka við kvörtunum vegna starfsaðferða lögreglu eða framkomu starfsmanns lögreglu sem fer með lögregluvald hins vegar. Undir hið síðarnefnda falla kvartanir vegna háttsemi eða starfsaðferða sem ekki verða taldar refsiverðar en gætu meðal annars leitt til þess að lögreglumaður yrði áminntur í starfi eða æskilegar breytingar gerðar á starfsháttum og verklagi. Nefndin skal, sbr. 2. mgr. 35. gr. a, greina hvað felst í erindum sem henni berast og koma þeim til meðferðar hjá viðkomandi embætti.

Með vísan til framangreinds fellur það almennt ekki undir valdsvið nefndar um eftirlit með lögreglu að endurskoða eða fjalla um almennt mat lögreglu á beitingu úrræða á grundvelli lögreglulaga eða almennt um framkvæmd rannsóknar sakamála, beitingu rannsóknarúrræða eða um ákvarðanir handhafa ákærvalds um það hvort rétt sé að gefa út ákæru í máli. Hlutverk nefndarinnar er hins vegar að taka afstöðu til þess hvort um sé að ræða ámælisverðar starfsaðferðir eða framkomu lögreglumanna við framkvæmd slíkra verkefna. Í því felst nánar tiltekið (og til dæmis) að taka afstöðu til þess hvort kvartað sé yfir því að háttsemi þeirra starfsmanna lögreglu sem að máli komu hafi ekki verið í samræmi við eðlilega starfshætti eða lög eða hvort starfsaðferðir hafi að öðru leyti farið út fyrir það sem eðlilegt var í því tilviki.

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

2.

Undir valdsvið nefndarinnar fellur hvernig tilteknir þættir lögreglustarfsins eru framkvæmdir eða ef lögregla lætur hjá líða að sinna lögmætu hlutverki sínu, sbr. 2. gr. laga nr. 90/1996, þ.e. að gæta almannaoðryggis og halda uppi lögum og reglu, að leitast við að tryggja réttaröryggi borgaranna og stemma stigu við afbrotum og koma í veg fyrir athafnir sem raska öryggi borgaranna og ríkisins, vinna að uppljóstrun brota, stöðva ólögmæta háttsemi og fylgja málum eftir í samræmi við það sem mælt er fyrir um í lögum um meðferð sakamála.

Skuli barn yfirheyrt sem vitni gildir 6. gr. reglugerðar nr. 651/2009 um réttarstöðu handtekinna manna, yfirheyrslur hjá lögreglu o.fl. þar sem fram kemur eftirfarandi: „Nú er barn yfirheyrt sem vitni og skal lögregla þá gæta fyllstu tillitssemi. Ef aðstæður eru sérstakar, s.s. vegna þroska barns, ungs aldurs þess eða alvarleika máls skal lögregla hafa samráð við forráðamenn barns og eftir atvikum gefa þeim kost á að vera viðstaddir yfirheyrslu. Þetta á ekki við ef viðkomandi er sjálfur sakborningur í málinu eða aðrar ástæður mæla gegn því að mati lögreglu. Ef ekki næst til forráðamanna skal gefa barnaverndarnefnd kost á að láta fulltrúa sinn vera viðstaddan yfirheyrslu.“

Þá er að finna ákvæði í 2. mgr. 18. gr. barnaverndarlaga nr. 80/2002, þar sem fram kemur m.a. fram að fulltrúa barnaverndar skuli vera gefin kostur á að vera viðstaddan skýrslutöku af barni sem brotaþola og sem vitni.

3.

Nefnd um eftirlit með lögreglu ber að greina hvort erindi sem henni berast vegna háttsemi lögreglu feli í sér kvörtun yfir starfsháttum eða kæru vegna ætlaðrar refsiverðrar háttsemi starfsmanna lögreglunnar. Af erindi [REDACTED] er ljóst að um er að ræða kvörtun og athugasemdir sem lúta að starfsháttum Lögreglustjórans á Suðurnesjum við rannsókn máls. Nefndin fór ítarlega yfir erindi [REDACTED] Fram kemur í svarbréfi embættisins til [REDACTED] að starfsmenn Barnaverndar [REDACTED] voru viðstaddir þegar umræddar aðgerðir lögreglu fóru fram þann [REDACTED] sl., sbr. 2. mgr. 18. gr. barnaverndarlaga nr. 80/2002. Með hliðsjón af því hvernig málsatvikum var lýst í kvörtun [REDACTED] og gildandi lögum og reglugerðum, telur nefnd um eftirlit með lögreglu að ekki séu uppi vísbendingar um mögulega ámælisverða eða refsiverða háttsemi starfsmanna lögreglu, sbr. 2. mgr. 35. gr. a. laga nr. 90/1996. Nefndin telur því ekki tilefni til að aðhafast vegna erindis [REDACTED] Nefndin bendir á að Lögreglustjórnin á Suðurnesjum hefur tekið verklagið til skoðunar vegna kvörtunarinnar og er það til fyrirmyndar að þegar hafi verið brugðist við.

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

Niðurstaða

Nefnd um eftirlit með lögreglu telur ekki tilefni til að aðhafast frekar vegna erindisins.

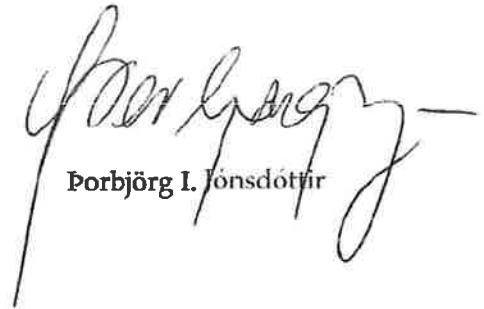
Reykjavík, 24. nóvember 2022

Skúli Þór Gunnsteinsson

formaður

Kristín Edwald
Kristín Edwald

Þorbjörg I. Jónsdóttir